

LEESVOER

Het Posterproject deel 2

Begin september is het Posterproject deel 2 verschenen. Het sluit aan op Posterproject deel 1. In beide materialen wordt een groot aantal schooltaalwoorden, geselecteerd uit schoolboeken, aangeboden.

Op de vijfendertig posters van deel 1 staan 280 schooltaalwoorden (zoals *herhaaldelijk*, *intensief*, *resultaat* en *kenmerk*) met hun betekenis. Bovendien staat bij elk woord nog een zin waarin het woord wordt gebruikt. Het is de bedoeling dat docenten van verschillende vakken iedere dag twee woorden aanbieden. Na een week zijn alle woorden van de poster behandeld, en hangt u een nieuwe poster op. De leerlingen hebben de teksten van de poster ook in hun werkschrift. Met verschillende opdrachten oefenen ze de betekenis van de woorden. Eens in de vier weken is er een herhalingsposter en een toets.

Voor deel 2 is gekozen voor een bureau-standaard in plaats van posters, voor de rest is het principe (tien woorden per week, oefenen in het werkschrift en een toets na vier weken) hetzelfde. Bovendien is in deel 2 een aantal belangrijke vaktaalwoorden opgenomen, zoals *democratie*, *troebel*, *compenseren* en *reservoir*.

Het Posterproject werkt optimaal als docenten van verschillende vakken samenwerken. Voordat u het Posterproject invoert moeten de docenten daarom goed geïnformeerd zijn. U kunt ervoor kiezen hierbij ondersteund te worden met een korte scholingsbijeenkomst (informatie via de uitgever).

Het materiaal is geschikt voor alle vormen van voortgezet onderwijs. Er zijn bij beide delen toetsen voor vmbo en havo/vwo.

Posterproject vo, handleiding, ISBN 90-75074-44-1, f19,30

Posterproject vo, leerlingwerkschrift, ISBN90-75074-46-8, f5,05

Posterproject vo, set van 35 posters, ISBN90-75074-45-X, f104,-

Posterproject vo, toetsen havo/vwo, isbn90-75074-92-1, f12,50

Posterproject vo 2, handleiding, ISBN 90-5819-056-0, f22,95

Posterproject vo 2, leerlingwerkschrift, ISBN 90-5819-057-9, f6,95

Posterproject vo 2, bureaustandaard, ISBN 90-5819-058-7, f65

Het Posterproject is te bestellen bij Uitgeverij Partners, training en innovatie, afdeling bestellingen, 0165-526061.

Het Posterproject basisonderwijs

In mei verscheen het Posterproject voor het basisonderwijs. Als leerlingen voldoende woorden kennen, dan helpt ze dat om het onderwijs beter te volgen. Ze begrijpen de voorgelezen of vertelde verhalen beter en ze begrijpen uw instructies. Ook leesteksten bij taal of wereldkennis kunnen ze gemakkelijker begrijpen.

Met het Posterproject leren kinderen een groot aantal schooltaalwoorden, zoals *regelmatig*, *het er bij laten of gelegenheid*.

Het posterproject is geschikt voor de groepen 5, 6, 7 en 8. Het bevat per leerjaar dertig posters. Voor groep 5 en 6 staan er vijf woorden met hun betekenis op een poster, voor groep 7 en 8 zes. Bovendien staan bij elk woord één of twee zinnen waarin het woord gebruikt wordt. Doordat de posters een week in de klas hangen, zien de kinderen de woorden enige tijd en onthouden ze daardoor beter. Het is de bedoeling dat u de woorden zelf vaak terug laat komen. In het werkschrift dat bij de posters hoort, zijn opdrachten opgenomen waarmee de leerlingen nog eens met de woorden oefenen. In de handleiding is na iedere poster een multiple-choice toets opgenomen.

Een set posters kost f110,-, de handleidingen f22,95, de werkschriften f6,95 en een beschermhoes voor de posers f25,-.

Het Posterproject is te bestellen bij Uitgeverij Partners, training en innovatie, afdeling bestellingen, 0165-526061

Woordenschat in alle vakken

Als een school taalbeleid invoert, is het belangrijk een weloverwogen keuze te maken voor het soort materialen dat moet worden

ingevoerd. *Woordenschat in alle vakken* helpt daarbij. In deze 'invoeringsmodule' zijn acht bijeenkomsten beschreven die ingaan op keuze voor materialen en de invoering daarvan. De bijeenkomsten zijn bedoeld om taalcoördinatoren handvatten te bieden bij de implementatie van woordenschat. In een startbijeenkomst wordt de behoefte aan woordenschatonderwijs onder de loep genomen. Hoe zit het bijvoorbeeld met toetsen en toetsgegevens op het gebied van de woordenschat van de leerlingen?

In de tweede bijeenkomst wordt besloten of de school *Woordbreker* en/of *Het Posterproject* in zal voeren. Met *Woordbreker* leren de leerlingen strategieën om zelfstandig betekenen van woorden af te leiden. Met het *Posterproject* leren de leerlingen schooltaalwoorden en hun betekenis.

De overige bijeenkomsten gaan in op de organisatie van beide materialen. Hoe kun je ervoor zorgen dat bijvoorbeeld in alle vakken aandacht is voor de posterwoorden? Op welke manier informeer je alle docenten over strategieën die leerlingen kunnen gebruiken om betekenissen af te leiden? Hoe kun je evalueren? Er zijn bijvoorbeeld takenlijsten voor de werkverdeling in het *Woorden voor alle vakken* opgenomen.

Woorden voor alle vakken, Rotterdam, Uitgeverij Partners: training en innovatie, 1999. (tel: 0165-52 60 61) ISBN 90-5891-068-4, f 65.

Argumentatie voor havo en vwo

In de examenprogramma's Nederlands havo/vwo van de Tweede Fase is een grote plaats ingeruimd voor argumentatieve vaardigheden. Voor zover bekend is het besluit hiertoe genomen op advies van medewerkers van het ministerie van onderwijs, waarmee voor het eerst in de historie niet-neerlandici een belangrijk deel van het schoolvak Nederlands hebben bepaald. Bovendien is de formulering van de eindtermen behoorlijk 'disciplinair', waardoor gevreesd mag worden dat bij veel leraren nog te weinig ervaring bestaat met de benodigde vakinhoudelijke kennis.

Tegen deze achtergrond heeft Antoine Braet in de serie didactiekboeken Nederlands voor

de bovenbouw van het voortgezet onderwijs van de *Werkgroep Didactiek van het Nederlands* een deel verzorgd over argumentatieve vaardigheden. Braet streeft met zijn boek twee doelen na: uiteraard wil hij suggesties doen voor het onderwijzen en toetsen van argumentatieve vaardigheden, maar anderzijds wil hij ook de basiskennis verstrekken over de argumentatieleer zoals die zich de laatste decennia in Nederland ontwikkeld heeft. Primair blijft *Argumentatieve vaardigheden* echter een didactische handleiding: de kern van het boek vormen de drie hoofdstukken 4 tot 6 waarin drie lessenseries worden behandeld. Elk van deze hoofdstukken begint met een stukje argumentatieleer, zowel in 'leerlingentaal' als in vaktaal, waarna de toepassing van deze theorie wordt gedemonstreerd bij achtereenvolgens lezen, schrijven en mondelinge vaardigheden. Deze drie hoofdstukken worden voorafgegaan door een Inleiding, een hoofdstuk over de voorgeschiedenis van argumentatie bij Nederlands en de ontwikkeling van de argumentatieleer sinds 1980, en een hoofdstuk met een kritische bespreking van de eindtermen. De drie kernhoofdstukken worden gevolgd door een hoofdstuk over de toetsing van argumentatieve vaardigheden en ten slotte een hoofdstuk met bij wijze van samenvatting een lijst van relevante vakbegrippen met toelichting.

Antoine Braet, *Argumentatieve vaardigheden. Een praktische didactiek voor havo en vwo, met een inleiding in de argumentatieleer*. Bussum, Coutinho, 1999. 144 blz. ISBN 90-6283-139-7, f 27,50.